протягом всього місяця доцільним є вирощування досліджуваних гібридів за липневого строку садіння. З метою отримання найвищого товарного врожаю, найвищого прибутку та рівня рентабельності виробництва фермерам варто віддати перевагу гібридам Аструс плюс F_1 та Омфалос F_1.

Список використаних джерел

1. В Україні за рік ціна на капусту зросла майже втричі: веб-сайт. URL: https://zemliak.com/news/biznes-u-seli/1538-v-ukrajini-za-rik-cina-na-kapustu-zrosla-mayzhe-vtrichi.
2. Технологія вирощування капусти білоголової у другому обороті: веб-сайт. URL: https://agroelita.info/tehnologiya-vyroshhuvannya-kapusty-bilogolovoyi-u-drugomu-oboroti/
3. Хареба В.В. Наукові основи виробництва капусти білоголової в Україні. Харків: ВАТ "Харківська друкарня №2", 2004. 224 с.
4. Жук О.Я., Сич З.Д. Насінництво овочевих культур: навчальний посібник . Вінниця: Глобус-ПРЕС, 2011. 450 с.

УДК 634.836.14 (477.7)

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА БЕЗНАСІННИХ СОРТІВ ВИНОГРАДУ

Савчук Ю.О., к.с.-г.н., доцент, yur.savchuck@ukr.net
Іщенко І.О., к.с.-г.н., доцент, ishchenko2406@gmail.com
Петренко С.О., к.с.-г.н., доцент, petrenko_s_a_@ukr.net

Одеський державний аграрний університет, Одеса, Україна

За морфологічним описом будови та структури виноградної рослини, а конкретніше її ягоди – вони бувають такими, що формують насіння та такими, в яких це насіння – відсутнє, або є лише його рудементи, саме за цією ознакою, такі сорти прийнято вважати безнасінними. Аналіз ринку споживання свіжого столового винограду, а також доступних літературних джерел в останнє десятиріччя, показує, що уподобання у світове змінилося на користь безнасінних сортів та сортів з нетиповими, оригінальними формами ягід, причому кишмиші у цьому відношенні можуть часто поєднувати обидві ознаки. Аналіз світового сортименту свідчить про те, що левова частка культивованих сортів винограду у світі є насіннєвими. Варто зазначити, що серед сортів винограду, дозволених до поширення на території України, тобто для районованого сортименту введено лише один безнасінний сорт – Кишмиш таїровський, який є сортом вітчизняної селекції ННЦ ІВіВ ім. В.Є. Таїрова. [1]

За класифікацією безнасінні сорти винограду поділяються на дві групи: перші – коринки (біла, рожева, темна), у яких утворення і ріст ягід проходить

без запилення та запліднення; другі – кишмиші, сорти у яких для зав'язування ягід повинно пройти запилення. Особливістю безнасінних сортів є відносно невеликі за розміром ягоди. Проте, існує достатньо широка лінійка прийомів, що стимулює збільшення розміру та середньої ваги ягід. [2, 3]

Рис.1 Велес

Рис.2 Кишмиш лучистий

Рис.3 Кишмиш століття

Рис.4 Кишмиш таїровський

Для підтримки власної конкурентоспроможності з виробниками винограду метою наших досліджень стало вивчення столових безнасінних сортів винограду в умовах Півдня України, а конкретно в умовах СФГ «Промінь». Вигляд врожаю представлено на рисунках 1-4.

Господарство, де проводили дослідження розташоване в Одеській області, Білгород-Дністровський район, с. Ярославка, Саратської територіальної громади. Об'єктами досліджень слугували безнасінні сорти винограду: Велес, Кишмиш лучистий (променистий – за деякими джерелами), Кишмиш століття, Кишмиш таїровський, які щеплені на підщепі БхР Кобер 5 ББ, схема садіння 3 х 1,75 м. Формування кущів – безштамбове одностороннє віяло на одноплощиній шпалері, з можливістю періодичного укриття кущів на зиму.

Догляд за виноградними насадженням та ґрунтом, здійснювався згідно до розроблених для господарства технологічних карт, у відповідності до агроправил для даного району. Для забезпечення однакового фону - обрізування кущів, обламування пагонів, обробіток ґрунту, проведення обліків, спостереження та ін. проводилися на всіх варіантах в один і той же час, на однакових фазах.

Маємо відзначити, що земельний масив господарства СФГ «Промінь» має певні особливості: знаходиться на висоті 16 м над рівнем моря, але у східній частині він підіймається до 47 м, що є максимально високою точкою. Вцілому, рельєф ділянки рівнинний зі слабко пологим схилом до заходу.

Проведений аналіз отриманих експериментальних даних (2019-2022 р.) дозволив зробити наступні узагальнення: сорти, що досліджували за терміном дозрівання у конкретних ампелоценозних умовах відносяться: Велес – до дуже ранніх; решта до ранніх; ми встановили, що показники плодоношення та плодоносності є щороку стабільними, з високою ступенем закладки плодових бруньок у вічках; за нарощуванням вегетативної маси в середньому за чотири

роки сорт Велес мав слабкий ріст кущів показники розвитку об'єму однорічного приросту та площі листової поверхні були суттєво нижчими за решту сорті у досліді. Як середньо рослі сорти проявили себе – Кишмиш лучистий та Кишмиш століття; найбільшою потужністю розвитку кущів виділявся районований сорт – Кишмиш таїровський.

Кількісні та якісні показники урожайності досліджуваних сортів, мали певні відмінності: всі сорти характеризуються високими смаковими якостями, що підтвердилось дегустаційною оцінкою у 8,2-8,6 балів, але першість отримав сорт винограду Кишмиш століття, на нашу думку за рахунок повної відсутності насіння у ягоді. Розрахунок економічної ефективності вирощування столових безнасінних сортів винограду показав найбільшу ефективність вирощування сорту Кишмиш таїровський – 232% при урожайності гектару насаджень 11,04 т/га.

Таким чином у результаті проведених досліджень ми зробили наступний висновок, що всі безнасінні сорти винограду можуть і повинні вирощуватись в південній частині нашої області, так як є запит на саме таку товарну продукцію.

Проте потрібно продовжувати впровадження у виробництво сортів власної селекції так як показав дослід, місцеві сорти більш адаптовані до наших умов, що в свою чергу, забезпечує отримання високих та стабільних врожаїв високої якості.

Список використаних джерел.

1. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні на 2020 рік http://service.ukragroexpert.com.ua/

2. Русу С. Порівняльне вивчення інтродукованих безнасінних сортів та еліт з генофонду винограду НІВВ Мобілізація та збереження генетичних ресурсів винограду, вдосконалення методів селекційного процесу: зб. наук. ст./ДНУ. НДІ виноградарства та виноробства ім. Я.І. Потапенко. - Новочеркаськ: Вид-во ДНУ ВНІІВІВ ім. Я І. Потапенка, 2008

3. Джуманазарова С.П. Ковальова І.А., Герус Л.В., Скрипник В.В., Федоренко М.Г., Салій О.В Ампелографічна колекція інституту виноградарства і виноробства ім. В.Є. Таїрова, сучасні напрями досліджень і перспективи використання // Генетичні ресурси рослин, №25, 2019. С.129-139